

Frivård

Kort om frivård:

- Frivård är kriminalvård i frihet: skyddstillsyn, samhällstjänst, kontraktsvård och fotboja.
- Frivården genomför personutredningar i brottmål.
- Frivården har huvudansvaret för de verkställighetsplaner som upprättas för alla klienter i kriminalvården.
- Det finns drygt 30 frivårdskontor i Sverige.

Frivård innebär kontroll och stöd. En klient anländer till frivårdskontoret.

Frivård är kriminalvård i frihet. Frivården övervakar

- klienter som döms till någon form av övervakning, alltså skyddstillsyn, samhällstjänst eller kontraktsvård
- klienter som blir villkorligt frigivna från fängelse
- klienter som övervakas med fotboja.

Frivårdens övervakningsuppgift innebär kontroll, men även motivations- och påverkansarbete i form av brotts- och missbruksrelaterade program. Frivården hjälper också klienten att söka stöd i det övriga samhället. Klienten har en personlig övervakare, som antingen kan vara en tjänsteman vid frivården eller en lekmanövervakare.

Andra viktiga uppgifter för frivården är att på uppdrag av domstolarna utföra utredningar av personer som misstänks för brott samt att ha huvudansvaret för dömda personers verkställighetsplaner.

Skyddstillsyn

Den som döms till skyddstillsyn får en prövo-

tid på tre år och står under övervakning av frivården det första året. Vid misskötsamhet kan övervakningen förlängas, dock längst till prövotidens utgång. Skyddstillsynen innebär regelbundna kontakter med frivården.

Skyddstillsynen kan förenas med fängelse i högst tre månader, samhällstjänst eller kontraktsvård.

Samhällstjänst

Samhällstjänst är oavlönat arbete i ett visst antal timmar. Arbetet utförs på fritiden. Domstolen bestämmer antalet timmar till minst 40 och högst 240. Samhällstjänst förekommer också i kombination med villkorlig dom. Även då ansvarar frivården för verkställigheten av påföljden, men den dömda står inte under övervakning.

Kontraktsvård

Kontraktsvård är i första hand avsedd för missbrukare av alkohol och/eller narkotika. Istället för att dömas till fängelse (max två år) kan den dömda få behandling för sitt missbruk. En förutsättning för kontraktsvård är att missbruket

väsentligt bidragit till brottsligheten. Den dömd ska frivilligt genomgå behandlingen. Vid misskötsamhet kan personen istället få avtjäna ett fängelsestraff.

Fotboja

Intensivövervakning med elektronisk kontroll (IÖV) är ett alternativt sätt att avtjäna ett fängelsestraff. Den som döms till fängelse i högst sex månader kan ansöka hos frivården om intensivövervakning istället. Den dömd övervakas dygnet runt med hjälp av en sändare (fotboja) som sätts runt foten. Fotboja kan också användas vid utslussning från fängelse (utökad frigång).

Personutredningar

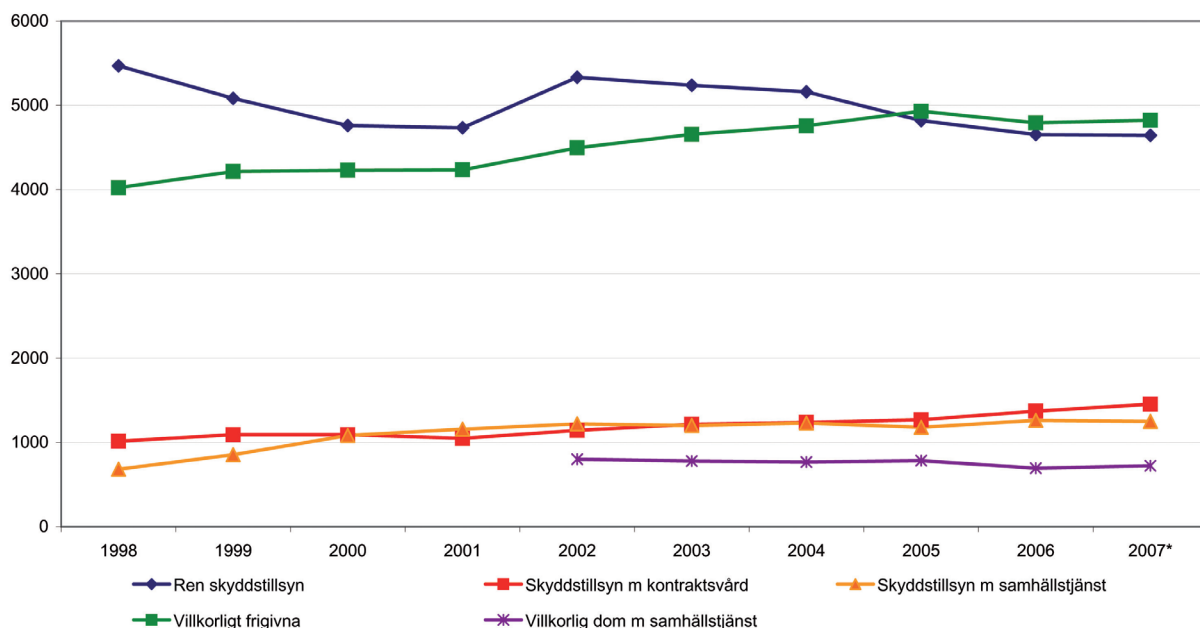
Personutredningen är en utredning om en människas sociala situation som frivården gör på uppdrag av domstolen. Den görs så snart åklagaren har väckt åtal för brott som kan leda till en kriminalvårdspåföljd. Utredningen grundar sig på intervjuer med den misstänkte, samtal med andra personer och uppgifter från andra myndigheter. Personutredningen ska visa om det finns risk för återfall i brott och därmed behov av övervakning. Den ska också visa om det finns förutsättningar för samhällstjänst eller kontraktsvård.

Behandling

Kriminalvården har under 2000-talet – ofta i samarbete med andra länder – utvecklat nya behandlingsprogram. Dessa genomförs enligt bestämda manualer och med särskilt utbildade programledare, beteendevetare och psykologer. Behandlingsprogrammen ska på vetenskapliga grunder kunna påvisas ha effekt på återfallen i brott. Flera av programmen är kognitiva, beteendeorienterade. Kriminalvården har ett tiotal sådana vetenskapligt ackrediterade brotts- och missbruksrelaterade program för olika målgrupper, bland annat relationsvårdsprogrammet Integrated Domestic Abuse Programme (IDAP), missbruksprogrammet Prime for Life och sexualbrottsprogrammet Relation och samlevnad (ROS).

Verkställighetsplan

Frivården har huvudansvaret för den individuella verkställighetsplan som upprättas för alla kriminalvårdens klienter, även dem som döms till fängelse. I planen fastställer klienten tillsammans med Kriminalvårdens personal vilka mål som gäller för klienten och vilka åtgärder klienten behöver vidta för att uppnå de målen. Planeringen av verkställigheten inleds redan på häktet.

Grafen visar antalet klienter i frivården per kategori 1998-2007. * Perioden januari-november.